

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีพิมพ์ประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์ประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของไม้ดอกสกุลขมิ้น พันธุ์ลัดดาวัลย์ดีไลท์ (Curcuma 'Laddawan delight') ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ว่ากรณียื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันตีพิมพ์ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางวิลาวัลย์ ไคร์ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ลัดดาวลัยดีไลท์ (*Curcuma* 'Laddawan delight')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ที่อยู่ 21 หมู่ 6 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัด ภูเก็ต รหัสไปรษณีย์ 83000
โทรศัพท์ 076-523094-7

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ลัดดาวลัยดีไลท์ เป็นไม้ดอกสกุลขมิ้นลูกผสมข้ามชนิด ได้จากการผสมและคัดเลือกพันธุ์ โดยเมื่อปีพ.ศ. 2563 ได้รวบรวมพันธุ์พ่อและพันธุ์แม่ จากนั้นปีพ.ศ. 2565 ผสมเมล็ดกาญจน (*Curcuma lithophila* Škorničk. & Soonthornk) ที่มีช่อดอกสีชมพูปนสีน้ำตาลแดง พันธุ์แม่ กับปทุมมาที่พบในพื้นที่จังหวัดสตูล (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) ที่มีช่อดอกสีชมพู พันธุ์พ่อ เมื่อเกิดฝักติดเมล็ดจึงนำไปเพาะเลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อ เจริญเป็นต้นจำนวน 4 ต้น จนกระทั่งปีพ.ศ. 2566 ต้นลูกผสมออกดอก จึงได้คัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีและสวยงาม เหมาะสมในการปลูกเป็นไม้ตัดดอก และไม้กระถาง คัดเลือกพันธุ์ลูกผสม ณ แปลงขยายพันธุ์พืชคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต คัดเลือกได้หนึ่งพันธุ์ และขยายพันธุ์เพิ่มเติมจำนวน ๑๐ ต้น พบว่ามีความสม่ำเสมอและความคงตัว จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าลัดดาวลัยดีไลท์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

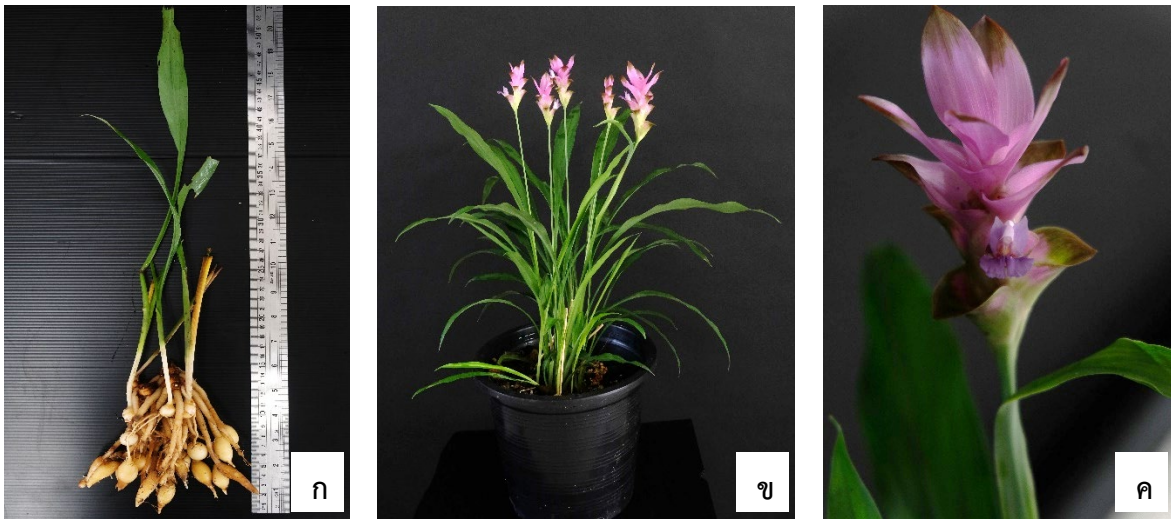
ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2563	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดสตูล
	↓	
2565	ปทุมมาพันธุ์มณีกาญจน x ปทุมมาสตูล	จังหวัดภูเก็ต
	↓	
2565	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในสภาพปลอดเชื้อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 4 ต้น	ห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช
	↓	
2566	คัดเลือกลูกผสมที่มีลักษณะดี และสวยงาม	โรงเรียนขยายพันธุ์พืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร มร.ภูเก็ต
	↓	
2566	ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ลัดดาวลัยดีไลท์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ ลัดดาวัลย์ดีไลท์ Laddawan delight ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma</i> 'Laddawan delight' วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอยและมีรากสะสมอาหารบริเวณปลายราก ทำให้ปลายบวมออกเป็นตุ่ม
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินหรือหัวมีลักษณะเป็นเหง้า เส้นผ่านศูนย์กลางหัวประมาณ 1.5-1.8 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในเหง้าสีขาว ลำต้นส่วนเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากการอัดตัวแน่นของกาบใบ มีความสูงจากระดับโคนต้นถึงปลายพุ่มประมาณ 20-40 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 35-50 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว รูปรีแคบ มีประมาณ 4-5 ใบ กว้าง 2.5-4.0 เซนติเมตร ยาว 25-35 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ผิวใบเรียบหนา ใต้ใบไม่มีขน สีเขียวเข้ม และเส้นกลางใบสีเขียวเข้ม
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อเชิงลด เกิดที่ปลายยอดแทงขึ้นจากส่วนกลางของลำต้นเทียม ชูขึ้นเหนือพุ่มใบ เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 3.0-5.5 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 5.5-8.5 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 0.3-0.6 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 35-45 เซนติเมตร ใบประดับเวียนซ้อนโดยรอบ ใบประดับส่วนบนแหลม มีประมาณ 5-6 กลีบ สีชมพู ปลายกลีบประดับแต้มสีเขียวปนน้ำตาล ใบประดับส่วนล่างรูปวงกลม มีประมาณ 3-4 กลีบ ปลายกลีบประดับเกือบกลมสีเขียว-ชมพู มีริ้วสีน้ำตาล ดอกจริงเกิดในซอกใบประดับ กว้าง 1.3-1.5 เซนติเมตร ยาว 2.5-3.2 เซนติเมตร โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย สีม่วงอ่อน กลีบเลี้ยง 3 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ สีม่วงอ่อน กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นปาก สีม่วง
ลักษณะอื่น ๆ	1. เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 60-75 วัน 2. การแตกหน่อ 3-6 หน่อต่อหัวพันธุ์ 3. ก้านช่อดอกแข็งแรง ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม เหมาะสำหรับการใช้ประโยชน์เป็นไม้ตัดดอก และไม้ดอกกระถาง 4. อายุปักแจกัน ประมาณ 5-7 วัน

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของปทุมมาพันธุ์ แม่ พ่อ
 ก ลำต้นและช่อดอกมณีกาญจน์ (*Curcuma lithophila*) ข ลำต้นและช่อดอกปทุมมา พบในพื้นที่
 จังหวัดสตูล (*Curcuma alismatifolia*)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ลัดดาวลัยดีไลท์
 ก ลำต้นใต้ดินและราก ข ลำต้นเหนือดิน ค ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ลัดดาวลัยดีไลท์